

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogi ter s »Kazipotom« ob novem letu vred pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 » 60 » » » 3-30
četrt leta 3 » 40 » » » 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglaš in poslenice se računajo po petit-vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

—Vse za omiko, svobodo in napredek!— Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dpisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

K pomorski bitki.

Slednjič je prišlo med ruskim in japonskim brodom do velike pomorske bitke. Roždestvenski je ubral najkrajšo pot naravnost v Korejsko cesto ter izval bitko.

Rusiji sovražni listi se zopet zaganjajo ter kričijo o strašnem porazu ruskega brodom, (in bržčas se je udeležil bitke le en del!), kakor da bi bilo v tej Korejski cesti konec cele Rusije! Kako poročajo Japonci o svojih »zmagah«, je znano, vemo pa tudi dobro, kako pretiravajo ob vsaki bitki Rusom sovražni časopisi. Pri vseh dosedanjih velikih bitkah na suhem so soglasno trdili, da je ruska armada razdajana in raztresena, da ne more slediti nič drugega nego sklep sramotnega miru za Rusijo. Tako so vplivali na občinstvo, ali vselej se je pokazala pretiranost v pravi luči. Še sedaj stoji čvrsta ruska armada v Mandžuriji, dasi so po bitkah pri Liaojangu in pri Mukdonu naznanjali konec vojne ter v vznešenih slavospevih proslavljali zmagojuče Japonce.

Tisti krik in vik, tisto pretiravanje se kaže tudi sedaj ob veliki pomorski bitki. Japonci so doslej molčali, nič se ni slišalo o njih, razno časopisje pa je objedalo rusko brodomje ter spravljalo Roždestvenskega celo na smrtno posteljo — sedaj pa so zagnali vsi skup krik o velikanski zmagi Japoncev. Iz poročil, katera priobčujemo pod znanim naslovom, je razvidno, da so japonska poročila in ona njihovih prijateljev nezanesljiva ter da so pač izgube na obeh straneh. Japonofili so si vstvarili o tej bitki jako komodno sodbo: Rusko brodomje je poraženo, japonsko pa nepoškodovano. Kdo pa more verjeti kaj takega?

Ves svet stoji pod utisom velike pomorske bitke, ki pa bržčas ne ostane sama, marveč jej sledi še druga, in v tem svetu sta dve stranki, ena, ki gleda na japonski strani vedno le uspehe ter

smatra Ruse za popolnoma izgubljene, druga pa, ki presoja dogodke treznejše ter se ne da varati po časopisju, ki stoji že s prvega početka na strani Japoncev ter še ni spregovorilo prijazne besede o Rusih. Nasprotniki Slovanov so tudi sedaj navdušeni za japonsko »zmago«, in o tej bodo govorili še tudi pozneje, ko se pokaže, kako se je zopet pretiravalo ter kako so lagali o izidu bitke. Gotovo pa je to, da imajo Japonci vse-skozi lažje stališče, ker so na morju, kjer se bijejo boji, doma, ker so povsem moderno organizovani, in je japonski vojak neukrotljiv fanatik, dočim je moralo rusko brodomje prepluti morje okoli polu sveta ter se gotovo ni spustilo v bitko tako sveže in izpočito kakor japonsko. Brodomje pa je veliko, in če se je pogreznilo par ladij, s tem še ni konec celega brodomja, kakor bržčas tudi Japonci še niso uničeni, ako se jim je pogreznilo nekaj ladij.

Odločilna ta bitka gotovo ni bila. Gotovo pa je bil prvi spopad hud, in radi tega je bilo pač že naprej lahko preračunati, da pridejo ob nekaj ladij na tej in na oni strani.

Da je pa ostalo japonsko brodomje nedotaknjeno, veliko rusko brodomje pa da je poraženo, tega ne verjamejo Japoncem niti otroci. Hud udarec pa je za Ruse ta, če je res Nebogotov ujet, še hujši pa za Japonce ta, če je istina, da so je potopilo 7 japonskih vojnih ladij, med temi 2 oklopni!

Danes še nikakor nismo na jasnem, kako je pravzaprav skončala bitka v Korejski cesti — le Rusiji so-vražno časopisje in neslani japonofili kričijo tudi med nami o veliki zmagi Japoncev ter obkladajo Ruse in sploh Slované z raznimi psovskami. Razsoden človek pa se na to ne more ozirati, ker jasno je, da so trpeli tudi Japonci v tej bitki, morda že več nego Rusi, ter da ne bo še tako kmalu konca vojne. Dotlej pa ostane še vedno odprto vprašanje, kdo se bo poslednji smejal.

Naredno slavlje v Dol. Vrtojhi.

Po dolgotrajnem deževju se je jelo v petek končno jasiti, ko je pa v soboto sijalo zopet toplo sonce, nas je obdalo prepričanje, da bo lepo tudi v nedeljo ter da se bo vršila napovedana slavnost v Dol Vrtojbi v najlepšem vremenu. In tako je tudi bilo.

Dol. Vrtojba si je naredila praznično lice. Slovenske trobojnice so vihrale ponosno s hiš in z visokih dreves po zraku, na prijaznem travniku za »gradom« pa je bil pripravljen lepo odličan prostor za veselico. Prihitelo je popoldne v lepo Dol. Vrtojbo nad 1000 ljudi k narodnemu slavlju: iz okolice, bližnje in daljnjše, zlasti velika udeležba pa je bila iz mesta. Bila je pač prva lepa nedelja po dolgem času, in v Vrtojbo meščani že tako radi izletajo povodom veselice. Oficialno je sprejela Čitalnica z zastavo Sokole. Pohitelo je v Vrtojbo okoli 60 Sokolov iz Gorice in Solkana. Ko so prikorakali na cesto izza Marazveve hiše, se je nudil gledalcem lep prizor. Vstavili so se ob vodnjaku, kjer jih je nagovoril predsednik g. župan pl. Lokatelli v presrečnih besedah. Satrosta dr. Treo je pozdravil Vrtojbe kot predstražo Slovenstva pri mestu. Županeva hčerka g.čna Albina pl. Locatelli je položila lep venec na zastavo goriskega Sokola, druge g.čne pa so pripele Sokolom šopke.

Ko je še fotograf g. Weis lepi prizor fotografiral, so odkorakali Sokoli na veselični prostor, in za njim drugo občinstvo. Na veseličnem prostoru je plapolalo obilo slovenskih zastav. Vse je bilo lepo prirejeno, in občinstvo se je prav prijetno zabavalo sredi bujnega zelenja pod milim nebom.

Vspored se je vršil točno, kakor določen. Mešan zbor Čitalnice v Vrtojbi je zapel prav dobro Laharnarjevo »Slovan na dan«, ter so želi pohvalo zlasti ženski glasovi. Po tej prvi točki je nastopil domači simpatičen mladenič g. Persič ter govoril tako-le:

Slavna gospoda! — Z radostnim srcem Vas pozdravljam in se Vam zahvaljujem, da ste se daues v tako ogromnem številu udeležili slavnosti povodom 30 letnega obstanka naše Čitalnice. Srčna hvala posebno bratskim društvom, katera so se odzvala našemu va-

bilu ter pripomogla k sijajnejšemu uspehu slavnosti. Danes torej obhaja naše društvo 30 letnico, kar je začelo delovati. Bilo je pa že leta 1867., ko se je našel v naši občini mož Fr. Maraz, kateri je čutil potrebo po izobraževalnem društvu. Lotil se je dela, in pridobivši pomoč dveh domačih bogoslovcev, mu je bilo delo olajšano, in Čitalnica se je ustanovila. Vsak začetek je pa težak. To je občutila tudi Čitalnica, ker ji je nedostajalo denarnih sredstev. Ali naši Čitalničarji so se osrčili ter potrkali na tista vrata, ki so se vedno odpirala, ako je šlo za pomoč nam Slovanom. Bil je to mož nepozabnega spomina, mož, kateremu se mora klanjati celi svet, posebno pa mi Slovani, pokojni biskup Strossmayer. Ta veliki Slovan je položil prvi dar v blagajno naše Čitalnice. Z njegovo pomočjo in s sodelovanjem Solkanske Čitalnice je priredilo naše društvo že leta 1867. svojo prvo veselico. Ali stanovska dolžnost je klicala ustanovitelje društva v druge kraje, in ostal je le že pokojni Maraz osamljen. Društvo se je izgubilo. Leta 1875. pa so je nahajalo v naši občini več dijakov in za narod unetih mož. Ti so sestavili nova pravila, katera so bila potrjena dne 3. julija 1875. Predsednikom je bil izvoljen nad vse požrtvovalni g. Fr. pl. Locatelli, kateri obhaja danes tudi 30 letnico predsedovanja Čitalnice. Takrat se je tudi prvič sestavil pevski zbor v naši občini ter se je priredilo več veselice. Seveda ni društvo vedno delovalo, bili so tudi dolgi presledki. Od leta 1896. pa deluje naše društvo poživljeno v korist svojim članom in v čast občini, ker se vedno skrbi, da vodijo društvo možje, ki ne gledajo na osebne koristi, ampak skrbijo vedno za povzdigo omike in napredek. In mnogo, mnogo bi lahko naše društvo koristilo, ako bi ne bilo tudi med nami ljudi, ki nočejo poznati važnosti izobraževalnih društev, ki nočejo, da bi se taka društva racivila narodu v korist, ampak hočejo po sili uničiti našo Čitalnico radi osebnih sporov. In taki ljudje so ustanovili novo društvo, katero naj bi delalo Čitalnici konkurenco, in res, odtujili so nam 6 udov pevcev ter tako oslabili naš pevski zbor. Ali uverjeni naj bodo, da naša Čitalnica, katera je še pred 30 leti imela svoj pevski zbor, bode delovala tudi

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dajle.)

„Bah, bah!“ pravi zdravnik z ravnodušnostjo, lastno večini ljudi njegovega poklica. „Saj je duhovnik, Bog se bode oziral na njegov poklic in ne bode hotel napraviti peklu vesolja, da bi mu poslal svečenika.“

Splošen smeh odgovori temu slabemu dovtipu.

Med tem končajo zavijanje mrliča popolnoma.

„Torej drevi!“ pravi guverner, ko je končano vse.

„Ob kateri uri?“ vpraša jetničar.

„Protí desetim ali jednajstim.“

„Ali naj ostane kdo pri mrliču za stražo?“

„Čemu vendar? Zaklenite ječo, kakor da še živi, to zadostuje popolnoma.“

Nato se koraki oddaljijo, glasovi potihnejo, vrazenje vrat, glas zarjavjele ključavnice in hreščanje zapaha zadoni v Dantesovih ušesih. In potem obda otrplo dušo mladega moža molk, strašnejši od molka samote, kajti bil je to molk smrti.

Dvignivši z glavo ploščo, se ozre pazno po sobi.

Bila je prazna; Dantes se dvigne iz rova.

XX.

Pokopališče gradu Ila.

Skozi okno je svetil v sobo oblačen dan, da Dantes komaj spozna obrise svojega tako spoštovanega prijatelja, katerega

truplo je ležalo v surovi vreči na postelji. To je bil mrtvaški prt Farijev. Tako je bilo končano vse; Dantes in njegov stari prijatelj sta bila materijelno že ločena: več ni mogel gledati očij, ki so ostale odprte, kakor da hočejo videti še onstran groba, več ni mogel stisniti roke, ki mu je odstranila izpred očij v tako mnogem oziru zastor, kateri mu je zakrival resnico in jasnost. Faria, dobri in koristni tovariš, ki se ga je tako privadil in se ga oklenil z vso svojo dušo, je živel le še v spominu. Sedei je na vzglavje te strašne postelje ter se vdal temni, globoki žalosti.

Sam: Zopet sam! Zopet je bil obsojen k molku, zopet je imel okoli sebe praznoto in zidove!

Sam! Brez pogleda, brez glasu človeškega bitja, katero jedino mu je še delalo življenje ljubo in drago! Ali bi ne bilo boljše stopiti kakor Faria pred Boga ter ga vprašati po zagonetki življenja, in čeprav bi bilo iti po potu bolečin?

Misel na samomor, katero mu je pregnal njegov prijatelj, se mu je rodila ob Farijevem truplu vnovič kakor fantom.

„O, če bi mogel umreti,“ pravi, „bi šel tja in ga gotovo našel. Toda kako umreti? To je pač lahko,“ pristavi smehljaše; „ostati hočem tukaj, prvega, ki pride, pobijem na tla, in obsedijo me k smrti.“

Toda ko se Dantesova duša nekoliko ohladi, se ga polasti strah pred takim činom in pred tako sramotno smrtjo. In iz obupa se mu porodi hrepenenje po življenju in prostosti.

„Umreti? O ne!“ vsklikne. „Ne izplačalo bi se, živeti tako dolgo in trpeti tako mnogo zato, da bi zdaj umrl. Umreti, to bi bilo primerno pred mnogimi leti, tedaj ko sem se odločil k temu, a hoteti to še zdaj, to bi se reklo, da se preveč uklanjam svoji bedni usodi. Ne, živeti hočem, bojevati se hočem, dokler ne dosežem cilja! Priboriti si hočem srečo, katere so me oropali! Pozabil sem, da se imam pred svojo

smrtjo še maščevati nad svojimi krvniki. In — kdo ve? — morebiti poplačati še tudi nekatere prijatelje? Toda zdaj ostane pozabljen tukaj in morebiti ne zapustim svoje ječe drugače kakor danes Faria.“

Pri teh besedah Dantes vstrepeta, ostane nato nekaj časa nepremičen, buli z očmi pred se, si drgne čelo, kakor da hoče pregnati neko slepoto, teka nekaj časa po sobi in obstane potem zopet pri postelji...

O, o,“ vzdihne, „kdo mi je dal to misel? Ali si to ti, moj Bog? Ker morejo priti od tod samo mrtveci, zavzemimo mesto mrtvecev!“

In ne da bi izgubljal čas s premišljanjem, kakor da noče dati svojemu duhu časa, da bi zavrgel storjeni sklep, se skloni k ostudni vreči, jo odpre s Farijevim nožem, vzame iz nje mrtvo truplo, je spravi po podzemeljskem rovu v svojo ječo, je položi na svojo posteljo, mu priveže okoli glave platneno cunjo, s katero si je sam pokrival glavo, ga odene s svojo odejo, poljubi na ledenomrzlo čelo, mu poskuša brezuspešno zatisniti oči in mu obrne obraz v steno, da bi jetničar, ki mu prinese večerjo, menil, da spi, kakor se je Dantes sam že mnogokrat hlinil spečega. Nato stopi v rov, potegne posteljo z velikim trudom k steni, odhiti v Farijevo sobo, vzame iz shrambe v kamnu iglo in niti, vrže s sebe svoje cape, da bi bilo čutili v vreči nago telo, zleze v vrečo, leže, kakor je ležal mrlič, in zašije vrečo od znotraj. Če bi bil prišel ta hip kdo v ječo, bi bil lahko slišal udarce njegovega srca.

Dantes bi bil lahko počakal do večernega jetničarjevega obiska; toda bal se je, da si guverner ne premisli in ne določi za pogreb bolj zgodnje ure kakor prvotno. V tem slučaju bi bilo vse njegovo upanje uničeno.

Njegov načrt je bil gotov za vse slučaje.

Bil je sledeč:

naprej, kajti branili jo bomo do skrajnosti ter skrbeli, da se ne povrnejo več časi, ko je naše društvo spalo. — Nesloga je torej tudi pri nas. Nesloga, ta podedovanski naš narodni greh, ona vlada povsod med nami Slovenci. Ona nas tlači in mori, ona nam koplje grob. Zatorej, predragi rojaki, da ne propademo, da nas ne požre Nemec ali Lah in da ne izgine naš mili slovenski jezik s površja zemlje, delajmo na to, da izgine izmed nas nesloga, kajti le složni bomo mogli odbijati napade sovražnika. Snujmo in podpirajmo narodna društva, kjer je potreba, saj v njih se vzbujajo in krepi narodni čut, v njih se vežba narodna vojska. In ker smo mi ob meji, skrbimo, da bo naše društvo vedno vrlo stalo in da bomo ob času potrebe stali kakor trdna skala, ob kateri se bodo zastonj zaganjali sovražni valovi. Na to delaj vsak! Zato sklepam z besedami našega pesnika: Ne samo, kar velevali mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan.

Po govoru je nastopil možki zbor bralnega in pevskega društva v Št. Andrežu, ki je že znano vrlo izveščan pod vodstvom g. E. Komela ter nastopa častno povsodi. Peli so Komelovo skladbo „Za Hrvate naše brate“. Priljubljena Parmova koračnica „Mladi vojaki“ je privabila Sokole, ki so prikorakali, da izvedejo nekaj telovadnih vaj.

Telovadba je vzbudila naravno obilo zanimanja. Telovadile so tri vrste goriškega in jedna vrsta solkanskega „Sokola“ na bradlji, drugo in konju, 4 telovadcev goriškega „Sokola“ je izvedlo 8 skupine s palicami. Opazili smo, da manjka delu telovadcev uglasjenosti, kar je pa popolnoma naravno pri vedni menjavi telovadcev in deloma vsled neprikladnih telovadnic obeh sokolskih društev. Nekaj telovadcev, ki jih vidimo nastopati redno že nekaj let, nam je pa imponiralo.

Po telovadbi je nastopil možki zbor bralnega in pevskega društva „Ipava“ iz Mirna ter zapel Försterjevo „Pjevajmo“ tako lepo, da je ostal v občinstvu utis, da se goji v tem društvu petje prav marljivo. Na to smo čuli prekrasen sekstet iz opere „Prodana nevesta“, za tem pa je zapel možki zbor kmetskega bralnega društva iz Bilj Vilharjevo: „Slovenac i Hrvat“, ki je nekaka stalna točka na vsopredih veselice na deželi. Največja pozornost mnogobrojnega občinstva pa je bila osredotočena na deveto točko. Nedvedovo „Na tujih tleh“ je imela peti gospodična Hrovatinova, znana naša pevka iz Gorice. Kakor vselej, je tudi to pot očarala občinstvo s svojim divnim glasom, ter dosegla popoln uspeh. Na obilno ploskanje in priznavanje je dodala še neko drugo ljubko pesnico. Odbor je pač prav storil, da je poskrbel ta užitek izletnikom.

Kar se tiče društev z dežele, je nas pač posebno veselilo, da se je udeležilo veselice bralno društvo „Lipa“ iz Biljan e v Brdih. Ti čuvvarji Slovenstva ob laških mejah so prihiteli v lepem številu okoli 20 v Vrtojbo ter pokazali z Jenkovo „Molitvijo“, da tudi v teh krajih živi slovenski duh ter prešinja naše

ljudi slovenska misel. Čast njim in njihovemu resnemu pevovodji. Le tako naprej. — Nastopilo je tudi mlado društvo „Miren“ v Mirnu ter zapelo Zajčev „Poputnico Nikole Jurisica“. Po proizvedenju velikega potpourija „Slovenski svet“ je nastopal možki zbor bralnega društva na Vogerskem ter zapel „Morje adrijsko“. — Veseli nas zlasti tudi ta nastop iz že skoro pozabljenega vasi Vogersko, ki se pa dviga iz spanja ter se otreša teme, s katero je bila tako preprežena in v kateri bi jo izvestni ljudje vedno radi imeli.

Ko je bil tako izčrpan vsopred, je pričel ples, ki je bil prav animiran, občinstvo se je zabavalo tuintam, tudi po drugih gostilnah je bilo živo — zvečer pa je spuščal rakete in zavrtil kolo, ki je dalo posebno efektne učinke, naš znani izvrstni pirotehnik g. Makuc.

Slavlje je skončalo prav povoljno. Ta dan sme zapisati Čitalnica med svoje najlepše dneve. — Naj cvete in se razvija ter praznuje še dosti lepih dnij!

DOPISI.

Iz Mirna. — (Odgovor na popravek v 41. številu „Soče“.) Ne bi odgovarjal sicer na ta popravek, kajti čitatelji „Soče“ dobro poznajo Mirenske klerikalce, koliko jim je verjeti — ali resnica mora le na dan. — G. predsednik pravi, da ni res, da bi kdo prejemal podporo proti društvenim pravilom. Prosim Vas, gosp. predsednik, ali se ne spominjate, kako je bilo govorno na občnem zboru tega društva, da delavci morajo paziti drug na drugega, da bi kdo ne zlorabljal društvenega denarja. Zato je bila moja dolžnost k temu Vas opomniti. Kajti kdor je bolan, ta mora paziti na zdravlje, da okreva, in ne hoditi po krčmah razsajati in k pevskim vajam. Ali je tak človek bolan? Ali se ne podpira lenobe s tem? To naj pomisli g. predsednik. — Kje pa je drugi, katerega ni videl, da bi dal tudi zanj popravek? O tem, ki je bilo v dopisu, da je pil in pel ter potem šel na bolniško blagajno, in bil je do sobote, v soboto pa, ker je imel iti drugi dan na Sv. Goro za procesijo, se je izbrisal iz bolniške blagajne, samo za pesek v oči društvnikom. in šel je na Sv. Goro, tretji dan zopet na bolniško blagajno. Kako naj rečemo temu? Kje ste bil, g. predsednik, ali ste igral cvik ali šipol, da ne vidite takih reči. Kaj mislite, da bo društvo trpelo škodo zato, da bodo hodili Vaši junaki čast delat Drmastiji in Pavlici na Sv. Goro? Stali bomo na straži. — Vprašal bi Vas tudi, kdo je pri društvu za zdravnika? Bil je bolan mlad delavec, poslal je na društvo, naj mu napravijo listek za zdravnika. Seveda oče ni mogel iti, ker je moral zjutraj ob 7. uri na delo, poslal je hčer. Ko je ta prišla h g. tajniku, naj napravi listek, je odgovoril možko, da pride že sam pogledat dol k njim. Še sedaj ga čakajo, ko je že 5 tednov od takrat. Vprašam Vas še, ali je g. tajnik zdravnik? — Sedaj pa le

na dan s § 19. — že odgovorimo! — Gosp. predsednik, pazite pa izvršite svojo predsedniško dolžnost, pa bo vse prav! Zdravi!

Domače in razne novice.

Poroča. — Danes se je poročil g. Danijel Maraž, trgovec in posestnik iz Vrtojbe, z gospodično Štefanijo Grudno v iz Petovelj. — Čestitamo!

Poročil se je arhitekt g. Josip Costaperaria z gospodično Miro Dev. Vse najboljše!

Umrl je v Mirnu vpokojeni nadučitelj g. Ferd. Vodopivec v 66. letu svoje starosti. V Mirnu je služboval dolge vrsto let.

Možki in ženski zbor „Pevskega in glasbenega društva“ izlet na binkoštno nedeljo 11. junija t. l. v Ajdovščino in Vipavo ter priredi ob tej priliki v nedeljo zvečer v Ajdovščini v dvorani gostilne pri Bratini koncert z jako bogatim in zanimivim programom. — Vse natančneje naznanimo pravočasno.

Ta izlet se bo vršil mesto nameravanega izleta v Trzin, kamor izletimo pozneje, ko bo tekla železnica po Soški dolini.

Pevsko in bralno društvo „Naš prapor“ v Pevmi priredi v nedeljo 4. jun. svojo prvo veselico s petjem, igro in plesom na odprtem prostoru g. Alojzija Fogarja. Začetek ob 4 pop. Vsopred: 1. Parma: „Mladi vojaki“, godba. 2. Strauss: „Vino, ženska in petje“, valček, godba. 3. Vilhar: „Hajd junaci“, poje možki zbor. 4. Smetana: „Sekstet iz opere „Prodana nevesta“, godba. 5. Ferjančič: „Oj slovenska zemljica“, možki zbor. 6. Ipavic: „Bodi zdrava domovina“, godba. 7. Emil Komel: „Venec narodnih pesmij“, poje mešan zbor. 8. Majcen: „Slovanski svet“, velik potpouri, godba. 9. Butec ima omikance za norca“, veseloigra v štirih dejanjih.

Po končanem vsopredu je ples in prosta zabava. Pri veselici in plesu svira voj. godba. Zvečer čarobna razsrežljava z lučjo „Acetilen“ in umetnični ognji. V slučaju slabega vremena se veselica odloži na binkoštni ponedeljek.

Veselica v Pevmi. — Kakor že na drugem mestu naznanjeno, se bo vršila v nedeljo v Pevmi veselica in sicer prva veselica novovstanovljenega društva „Naš prapor“. Kakor znano, poseča naše meščanstvo kaj rado prijazno Pevmo ob nedeljah, in zato je želeti, da nastopi v podporo novega društva tudi prihodnjo nedeljo v obilem številu, kakor je nastopalo preteklo nedeljo v Dol. Vrtojbi. Društvo je, kakor je omenjeno, še mlado, in v veliko zadoščenje bi mu bilo, ako se njegov prvi javni nastop ne izjalovi v nobenem oziru; s podvojenimi močmi bi se lotili zapričetega dela, in Pevma, ta velevažna postojanka v narodnem oziru, ostane ena najboljših predstraž slovenskih v goriški okolici. Zatorej, meščanje, hitimo v nedeljo v Pevmo!

Planinske vesti. — Cerkijanska podružnica je bila priredila izlet v Baško dolino, ki bo vsled nove bohinjske železnice posebno glede na veličastno Črno

prst in Veliki Vogel privabila mnogo turistov. Izletniki, 20 po številu, so šli iz Cerknega čez Davčo v Podbrdo, kjer so imeli s tamošnjimi podružničnimi člani kratko zabavo. Drugo jutro bi se imeli peljati iz Podbrda skozi predor v Bohinj. Vozove bi potiskali po ozkem tiru delavci, ki so bili, veseleč se stranskega zaslužka, že pripravljeni. In res, prvi voz je bil že čez 5000 m v predoru, ko ga ustavi od zadaj pritekli delavec in pove, da je gospod „inženir“ prepovedal vožnjo. Voz se je moral vrniti in vse prošnje pri samoblastnem gospodu, ki je bil samo navaden vodja delavcev, so bile zaman. Družba jo je morala mahitati skozi množični predor peš, kar pa je bilo tudi zanimivo. Hoja vkljub debelemu grušču ni bila baš pretežka. Neprijetno pa je bilo tam, koder čez celo progo in to v precejšnji daljavi stoji voda, katero je bilo treba seveda prav pridno bresti. Na kranjski strani jim je bila usoda prijaznejša, ker po parurnem bivanju v krasnem Bohinju so se vrnili skozi predor, pa ne peš, ampak na dveh vozeh, katera so štirje krepki Makedonci tirali brez ovire nadzornikov. Delavci so samo do polovice predora potiskali vozova, ki sta od tam sama zdrknila v Podbrdo. Odhajajoč iz Podbrda, so se izletniki gospodu „inženirju“ za njegovo postopanje zahvalili s primerno demonstracijo.

Soška podružnica krepko napreduje. V štirih mesecih, kar se je preosnovala, ji je število članov naraslo od 18 na 208. Tudi v notranjem je podružnica jako delavna. Podružnica misli obrniti letos posebno pozornost sistematični ureditvi reklame za naše gorovje ob novi železnici. Istotato namerava popraviti mnoga pota, posebno v Krnskem pogorju. Članom hoče sestaviti program prijetnih skupnih izletov, na katerih bi se mogli povsem seznaniti s krasotami planinskega sveta. Za zabavo bo skrbela tudi z manjšimi izleti ter prireditvami v dolini. Tako je priredila že dne 7. majnika prvi izprehodni izlet na Senico (680 m), ki ga je pa dež hotel skvariti. Izletelo se sicer ni na vrh, pa udeleženci so se nakljub dežju izvrstno zabavali pod njim. Peklo se je kozličke, pilo in pelo, da so mnogi dvomili, če bi moglo biti na vrhu boljše in lepše. Udeležencev je bilo nad 40, in to samih članov. Drugi izlet je priredila podružnica dne 28. maja iz Tolmina čez Laško slame v Italijo. Tretji izlet pa priredi podružnica za Binkošti.

Trillerjeva kočja na Krnu je letos preminila. Že lansko leto jo je sneg popolnoma stisnil k tlom. Koča je postavljena na jako neugodnem kraju. Sneg jo v zimi tako zasuje, da se šele pozno spomladi pokaže iz njega. Konstruktija kočje tudi ni prav primerna. Soška podružnica, ki ima to kočjo v oskrbi, je ne misli več popravljati, ker bi se to nikakor ne izplačalo. V primernem času namerava zgraditi novo kočjo, vsekakor pa na ugodnejšem kraju.

(Dalje v prilogi.)

Če spoznajo nosači, da nosijo živega človeka, jim ne pustijo časa, da bi prišli do popolne zavesti, ampak hitro prereže vrečo od vrha do dna, izrabi njihov strah ter ubeži. Če bi ga hotel kdo ovirati, se posluži v sili svojega noža.

Če ga prinese srečno na pokopališče in ga položi v grob, jim mirno pusti, da ga zasujejo. Brž ko odidejo, dvigne v nočni samoti plehko zemljo in ubeži. Misli, da prst, ki jo namečejo nanj, ne bode tako težka, da bi se je ne mogel oprostiti.

Če bi se motil in bi bila zemlja pretežka, se zaduši, in s tem je vse končano!

Dantes izza sinoči ni ničesar jedel, kajti na glad do zdaj še ni imel časa misliti. Njegov položaj je bil vreden prevelike pazljivosti, da bi mu dal misliti še na kaj drugega.

Prvo nevarnost, ki je pretila Dantesu, je bila, da zasledi njegov čin jetničar, ko pride ob sedmih z večerjo v njegovo sobo. K sreči je sprejel Dantes jetničarja mnogokrat v postelji, včasih, ker je bil slabe volje, včasih, ker je bil truden, ter ni odgovoril na nobeno njegovih vprašanj. Take dni je postavil mož kruh in juho na mizo ter molče odšel.

Toda to pot jetničar lahko napravi izjemo. Lahko ga nagovori in ko ne dobi odgovora, stopi k postelji ter razkrije Dantesovo nakano.

Proti sedmim se polasti Dantes smrten strah. Jedno roko položi na svoje silno utripajoče srce, otiraje si drugo pot, ki mu je bil po celem obrazu in silil iz cele telesa. Zdajpazdaj ga strese mrtvaški hlad, da vstrepeta krčevito celo njegovo telo.

Čas poteka, a v gradu ostane vse tiho, da se Dantes pomiri, prepričan, da je prvo nevarnost srečno prebil.

To je bilo dobro znamenje.

Končno, ob uri, ki jo je določil guverner, se začujejo na hodniku koraki. Videč, da je prišel odločilni trenutek, zbere Dantes ves svoj pogum in zadržuje sapo; samo da bi mogel zadrževati prav take tudi vtirpanje svojih žil.

Pri vratih obstoje; iz korakanja sklepa Dantes, da se mu bližata dva nosača. Da je ta slutnja opravičena, se prepriča, ko sliši, da sta postavila na tla nosilnico.

Vrata se odpro, in pri slabi svetlobi vidi Dantes skozi vrečo, kako se mu bližata dve postavi in kako stoji tretja s svetilnico v roki pri vratih. Moža, ki sta prišla k postelji, dvigneta vrečo, jeden pri glavi, drugi pri nogah.

„Starec je pa težak!“ pravi oni, ki je prijel pri glavi.

„Pravijo, da postanejo noge vsako leto za pol funta težje,“ pravi mož ob vznožju.

„Ali si narredil svoj voz? — vpraša prvi.

„Bil je pač neumen, da bi nama provzročal trud tako po nepotrebnem, pravi drugi; „napravim ga spodaj.“

„Prav imaš; torej pojdiva!“

„Čemu voz? — se vpraša Dantes.

Vrečo z Dantesom položita moža na nosilnico. Ta se je naredil trdega, da bi bil pač jednak mrliču. Mož s svetilnico stopi naprej, in spreved se prične pomikati po nekih stopnicah, vodečih navzdol.

Naenkrat oblije Dantesa svež, oster zrak. Polasti se ga čut, poln radosti in strahu.

Ko pustijo za seboj kakih dvajset korakov, postavita nosača nosilnico na tla.

Jeden izmed nosačev se oddalji, in Dantes sliši, da gre po kamenitem tlaku.

„Kje vendar sem?“ se vpraša.

„Veš, vražje je težak!“ pravi on, ki je ostal pri Dantesu, ter sede na rob nosilnice.

Prva misel, ki pride Dantesu, je bila, da bi ubežal; toda premaga se.

„Posveti mi vendar, žival,“ pravi oni, ki je odšel nekoliko proč, „sicer ne najdem nikdar, kar iščem.“

Mož s svetilnico uboga, dasi prošnja ni bila uljudna.

„Kaj vendar išče?“ se vpraša Dantes. „Pač gotovo lo-

Vzklik zadovoljnosti javi Dantesu, da je grobar našel, kar je iskal.

Nato se grobar zopet približa nosilnici, in Edmond čuje, kako položi poleg njega neko težko stvar; isti hip se mu zadigne s silo okoli nog vrh, da začuti silno bolečino.

„Ali je torej voz gotov?“ vpraša grobar, ki je dozdaj brez opravka.

„In dobro,“ pravi ta, „za to ti jamčim.“

In nosilnica se dvigne vnovič, in spreved nadaljuje svojo pot.

Ko gredo kakih petdeset korakov, se odpro neka vrata, spreved gre skozi in onstran vrat naprej. Vedno natančneje in natančneje razločuje Dantes šumenje valov, razbijajočih se ob pečinah.

„Slabo vreme!“ pravi jeden izmed nosačev. „To noč v morju pač ne bode prijetno.“

„Da, vrli abbé se nekoliko zmoči,“ pravi drugi, in vsi se zasmeyejo.

Dasi Dantes tega dovtipa ni razumel, se mu vendar naježijo lasje na glavi.

„Dobro, na mestu smo,“ pravi prvi.

„Le še nekoliko naprej,“ pravi drugi. „Spominjaš se, da je zadnji ostal preblizu brega, in t. naju je zato guverner drugi dan ozmerjal.“

Ko napravita še nekaj korakov po bregu navzgor in obstaneta, primeta Dantesa pri glavi in pri nogah ter ga pričneta gugati.

„Ena,“ pravita grobarja.

„Dve.“

„Tri!“

(Dalje pride.)

Za pogorlce v Čepovanu na novo došlo: Županstvo v Opatjemselu K 20; županstvo v Volčah K 40; županstvo v Kanalu se K 140. Vsem dobrotnikom kličemo: Bog povrni! — A. Podgornik, župan, I. Rejec, župnik.

Glasovi o sestanku hrvatskih in slovenskih škofov v Rimu. — „Piccolo“ je poročal iz Rima, da prihaja pri konferencah od burnih prizorov, tako, da je moral predsednik celo prekiniti sejo, da so se duhovi plegli. Določilo da se ni še ničesar, a kar je gotovega, je, da je stvar glagolice za tri četrti izgubljena. Vseh, izlasti pa papeža da je ozlovoljilo vedenje hrvatskih in slovenskih škofov. V Vatikanu da so bili zato pozvali škofo v Rim, da bizvedeli njih mnenje na povsem objektivni in jasn način. Medtem so pa slovenski škofje, na čelu jim škof spljetski, takoj energično nastopili v stvari glagolice ter celo pretili z razkolom: Na strani škofa spljetskega so škofje krški, dubrovniški, senjski in zaderski. Protislovanski stranki je pa na čelu tržaški škof Nagl! Okolo njega se zbirajo poreški škof Flapp, goriški nadškof Jordan in spljetski škof Nakič.

„Aramer Tagblatt“ je prejel dne 26. t. m. od svojega specijelnega poročevalca naslednjo brzojavko: „Včerajšnja konferenca je bila kratka, ker so kardinali kongregacije imeli v ceremonijski dvorani svojo sejo. Včeraj je udeležence na konferenci pozval na banket avstro-ogrskega poslanika pri Vatikanu. Škofje, ki so prejeli množino brzojav od občin, od korporacij, ne popusté. Prejeli so tudi spomenico duhovščine iz Dalmacije, Istre in Hrvatske z nad 3000 podpisov. Škofje Jordan, Flapp in Nagl so zelo nasprotni glagolici. Rimsko časopisje je pasivno.“

Druga vest se glasi: Hrvatski škofje na konferenci v Rimu so dobili spomenico, ki jo je podpisalo 3000 duhovnikov iz Hrvatske, Dalmacije in Istre, in ki vsi zahtevajo slovansko bogoslužje. Škofje Jordan, Flapp in Nagl strahovito terorizirajo zavedne hrvatske škofo.

Ivan Vrhovnik, župnik trnovski v Ljubljani, je obelodanil v „Danici“ prošnjo do škofa Antona Bonaventura poslano mu sredi tek. meseca, ki se deleži škofovskih posvetovanj v Rimu, v kateri je rečeno med drugim:

»Presvetli gospod knezoškof! V kratkih dneh pohite vladike, načeljuči katoliškim južnim Slovanom, v Rim, pozvani od poglavarja sv. katoliške cerkve, da se tamkaj posvetujejo o staroslovenskem bogoslužju, ki je poleg sv. vere najdražja dedščina, ostavljena nam od naših apostolov sv. Cirila in Metodija. Staroslovensko bogoslužje, slovesno posvečeno v Rimu za papeža Hadrijana II. in vsemu slovanskemu narodu zajemčeno od naslednika mu Ivana VIII., je kakor vse delovanje sv. Cirila in Metodija odobrilo pred četrstoletjem papež slavnega spomina blagopokojni Leon XIII. z okrožnico „Grande munus“. Ponosni na to so dvignili katoliški Slovani svoje glave, češ, sedaj je došel trenutek, ko zori po naših svetistihih zopet stari: Gospodi pomiluj — napočila je doba, ko se nam povrne dragocena pridobitev sv. Cirila in Metodija — staroslovenska služba božja. Sv. stolica je dala natistiti prelepo glagolsko mašno knjigo in jel se je pripravljati vzboljšani časoslov, ali nenedoma je počil glas, da je staroslovenska služba božja omejena samo na nekatere vladikovine in v njih le na nekatere posamične cerkve. Presvetli gospod knezoškof! Ljubljansko vladikovino diči slavna zgodovina, a poleg neomajne zvestobe sv. katoliški veri menda ni slavniješe točke v njej, nego je dejstvo, da je tudi ona čuvala nekdanj dedščino sv. Cirila in Metodija — staroslovensko službo božjo.

V svojem in v imenu svojih versko in narodno mislečih tovarišev se drznem prespoštljivo prositi Vašo presvetlost: Blagovolite se spominjati na bližnjem rimskem zborovanju staroslovenske sirote, ki so jo zatrl med nami časov sile. Blagovolite ščititi ono, ki je zanj trpel kruto preganjanje in dveipolletno ječo naš veliki vladika Metod. Kakor nasledniki glagoljašev, ki so toliko sto let izvrševali staroslovensko službo božjo v naši domovini, si usojamo pripravljati Vaši milostni pozornosti in vneti brambi nastopne točke: 1. Razveljavi naj se naredba, da je staroslovenska služba božja navezana le na nekatere cerkve; neomejena bodi pravica, ki jo je dobil ves slovanski narod od rimskih papežev Hadrijana II. in Ivana VIII. 2. Dovolj naj se staroslovenska služba božja po rimskem obredu načeloma za vsa ljubljanska škofija, koder bivajo Slovenci. 3. V ljubljanskem bogoslovskem učilišču naj se uvede pouk staroslovenščine.

Iskreno prosimo, da v zgodovinsko važnem trenutku, ko se bo odločevala usoda naše glagolice, ne zabite tamkaj na grobu sv. Cirila, da ste vladika pokrajini, ki ima neovržno dokazano pravico do dedščine slovanskih apostolov sv. Cirila in Metodija — ne zabite da ste slovenski škof.“

Čuček. — Slavno uredništvo! Na temelju § 19. tisk. zak. zahtevam, da že v 42. ali 43. številki „Soče“ ponatisnete na tistem mestu in s tistimi črkami, s katerimi je bila tiskana „Opomba uredništva“ v 41. številki Vašega lista, naslednji popravek: 1. Nije res, da si pri slovenščini pomagam z nemškimi izrazi. 2. Nije res, da je na moje vprašanje v šoli: „Ste slišali, da sem izgovoril naveden stavek o turških pašah“ vstala cela šola, le par jih je obsedelo. Res pa je, da se je prav narobe zgodilo. 3. Nije res, da sem javno rekel resnici resnica. 4. Nije res, da sem štel za veliko napako besedo „blizu“; res je pa, da sem učencem priporočil obliko „blizo“. Gorica, 26. maja 1905. Profesor Rajko Čuček.

Opomba uredništva: V „Poslannem“ v „Gorici“ od sobote je sicer pisal, da ne „zamoči“ nič več peresa, ali še isti dan (26. maja) je pisal gorenji, „popravek“! Najprvo moramo reči, da smo zadovoljni z njegovo izjavo, da mu je nekaj dijakov potrdilo, da je res rekel, da so turške paše padle na Slovensko. Ti si pač niso izmislili tega — če drugi niso potrdili, so se ga pač bali. — Čuček popravlja le nekaj; zagadel ostaje resnica ta-le: res je, da tak človek (Čuček) ne tiče v šolo; res je, da že sam priznava, kaj ni res, ker njegove „nije res“ treba le prav ločiti „ni — je res“, pa govori resnico; res je, da smo Slovenci tako srečni, da nas obdarjajo s takimi obrabljenimi profesorji; res je, da je hotel Čuček ob Schillerjevi slavnosti poslati brzojavko nadzorniku Swidi v nemškem jeziku; res je, da najbolj goreč za Schillerjevo slavnost, katero so Nemci proklamirali za politično, je bil „slov.“ profesor Čuček; res je, da se ne briga za naloge svojih učencev ter jim daje nezadostni red, če se mu ne ljubi čitati naloge do konca; in končno je res, da ga še srbi ter se utegne še oglasiti, čeprav ja rekel, da ne „zamoči“ več peresa. Najhujše pa je to, da potrjuje, da je segel v svoji gorečnosti tako daleč, da je porabil tudi slovensko uro pri predpripravi za „slavnost“. To je neodpušten naroden greh, kakoršnega more zagrešiti le — Čuček! — Z navedenimi res-i smo mi zadovoljni, ali je zadovoljen tudi — Čuček?!

V Dornbergu je umrl g. Rajmund Golja, star šele 27 let. Pobralla ga je neizprosna sušica.

V Medano napravi jutri izlet društvo „Austria“ iz Krmina. Prvotno so naznanili izlet le laški kcpaki v Medani; pozneje so menda pridjali še slovenske. Slovenci jim postavijo slavolok z napisom: Dobrodošli na slovenskih tleh! — To je menda nekaka zahvala Krmincev, ker so Medanci pomagali pri zadnjih volitvah!

Bralno in pevsko društvo „Miren“ v Mirnu je imelo v nedeljo 21. t. m. svoj redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen predsednikom Lovr. Blažič; podpredsednik je Leop. Pelicon. Ostali odbor: tajnik Josko Beltram, blagajnik Er. Vovk, knjižničar Jos. Petecjan, odborniki so: Batistič, V. Kobole, A. Podgornik, J. Florenin in J. Mozečič. Pregledovalci računov: K. Urdih, A. Pahor, L. Jekše. Namestniki: Fr. Marušič, J. Pavletič in L. Jekše. Po končanih poročilih in debatah se je sprejel predlog, da se naročijo časopisi: Soča, Edinost, Glas Svobode in Slovanska knjižnica. Društveniki pa darujejo časopise: Rdeči prapor, Naši zapiski, Naprej in reški Novi list. Društvo ima tudi lepo knjižnico.

Za električno centralno napravo v Soški dolini, o kateri smo svoj čas govorili, je dobila trdka Ganz & C. koncesijo. Izkoriščati sme vse slape gorenjega teka Soče v svrhu pridobivanja električne energije.

Puška v otroških rokah. 12 letni deček A. Marušič iz Vrtojbe se je igral z nabasano puško. Puška se je sprožila in strel ga je zadel v glavo, da so ga morali prepeljati v Gorico v bolnišnico.

Postojnska jama. — Na binškožni ponedeljek dne 12. junija t. l. bodo vozili v Postojno in nazaj posebni vlaki iz Trsta, Krmina in Reke. Za te posebne vlake se bodo izdajali vozni listki po posebno znižanih cenah do Postojne in nazaj, v katerih bo že uračunjena vstopnina v jamo in sicer do Postojne in nazaj: iz Trsta I. razred 12 K, II. razred

K 9-50, III. razred K 6-90; iz Gorice I. razred K 14-10, II. razred K 11-10, III. razred K 7-90; iz Krmina I. razred K 15-20, II. razred 12 K, III. razred K 8-50.

Vozni red posebnih vlakov: Iz Trsta odide vlak ob 8. uri 40 minut dopoldne in pride v Postojno ob 12. uri 22 minut pop. Iz Postojne odide vlak ob 8. uri 5 minut zvečer in pride v Trst ob 11. uri po noči. — Iz Krmina odide vlak ob 7. uri 55 minut, iz Gorice ob 8. uri 22 minut zjutraj, ter pride v Postojno ob 12. uri 37 minut popoldne. Odide pa iz Postojne ob 7. uri 35 minut zvečer in dospe v Gorico ob 11. uri 17 minut, v Krmin pa ob 11. uri 45 minut zvečer.

Omenjeni povratni listki veljajo za vožnjo do Postojne in isti dan za vožnjo nazaj in sicer le na posebnih vlakih v Postojno dne 12. junija t. l. ter niso niti proti doplačilu veljavni za uporabo drugih vlakov.

Profesor Čuček, dvakrat disciplinarno vpo-kojen, zdaj suplent v Gorici, hoče postati zopet definitiven na c. kr. realki. S proslavo Schillerjevo je že tako zagotovljen službe, da je kupil že svet, na katerem si bo zidal vilo, v kateri bo „grofovski stanovanj“. — Torej tega starega prepirljiveca, ki se je kregal že po celem svetu, naj bi dobili v Gorico?!

Temu škandalu posvetimo primerno prihodnjice.

P. Ciril, kapucin v Sv. Križu, je po za-služnju bil okrcan v predzadnji „Soči“. — Tako se nam piše z Vipavskega. — Možu manjka par koles v glavi, zato uganja vsakovrstne neumnosti bodisi v spovedačih, bodisi tudi zunaj samostana; sicer imajo v sam. stanovanju vedno sitnosti z njim. Ako ne more drugače vjedati in napadati, nadleguje ljudi celo z anonimnimi pismi.

Siten je mož čez mero. Nobena reč mu ni prav. Posebno na piki ima Sv. Križ, kjer se mu ne pleše tako, kakor on gode. Čelo po drugih duhovnjah, koder opravlja službo pridigarja, ne more brzdati dolgega svojega jezika. Predstojništvu samostana bi priporočali, da naj drži p. Cirila na vajetih, da bode konec neslanostim, katere uganja. Tak človek naj bode zaprt v samostanu, ker ni za drugo rabo.

Bralno in pevsko društvo „Branica“ v Branici je nameravalo prirediti na dan Vnebohoda t. j. 1. junija t. l. veselico s sodelovanjem Avberskega pevsko-bralnega društva „Kraški vrh“. Ker se pa omenjena veselica vsled nepredvidenih uzrokov ne more izvršiti, priredi Avbersko pevsko-bralno društvo „Kraški vrh“ isti dan korporativno zabavni izlet v Branico. Prijatelji petja dobro došli.

Izpred sodnije. — Dne 27. maja je bil klican pred sodnijo Peter Šavle iz Čepovana, ker je 15. aprila t. l. povozil nekega otroka v Solkanu. Slučaj je bil tak: Dne 15. aprila se je peljal Šavle domov, pred njim so bili trije težko vpreženi vozovi, da bi jih prehitel, je vozil mimo njih malo bolj hitro; takrat pa je prišel iz Venutijeve prodajalnice neki Jožef Čibej in z njim majhen otrok, kateri se je zagnal proti ojesu, katerega ga je podrla na tla. Sreča, da ga ni nobeno kolo prijel, poškodoval se je samo na glavi nekoliko vsled padca. Čibej je nato tožil in 29. aprila je bil Šavle nekrivim spoznan, ker je Čibej premalo pazil na otroka, Čibej je nato tožil na višjo instanco, kjer je bil Šavle pa tudi popolnoma oproščen.

Narodno-izobraževalno društvo „Bodočnost“ v Velikih Žabljah vabi k veselici, katero priredi v nedeljo dne 4. junija 1905. v ograjenih prostorih g. Josipa Paljka. Vspored: 1. Sprejem društva „Školj“ iz Šmarji, ob 3. uri pop. z godbo. 2. Pozdrav in nagovor. 3. „Slava delu“, možki zbor, poje pevsko društvo „Školj“ iz Šmarji. 4. Godba: „Svetac v vinogradu“, opera, proizvaja veteranska godba iz Prvačine. 5. „Pogled v nedolžno oko“, mešan zbor, poje pevsko društvo iz Vel. Žabelj. 6. „Narodna koračnica“, godba. 7. „Na ples“, možki zbor, poje pevsko društvo „Školj“ iz Šmarji. 8. „Naprej“, godba. 9. Igra: „Doktor Hribar“, burka v enem dejanju. 10. „Ženin kos“, pe-sko društvo iz Vel. Žabelj. Začetek točno ob 3. uri in pol popoldne. Slavna društva, prijatelje in somišljenike k mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor.

II. poučno potovanje kranjskih kmetovalcev. — Z ozirom na razglas podpisanega glavnega odbora z dne 10. maja t. l., javljamo, da je poučno potovanje na Štajersko, oziroma Koroško zagotovljeno ter da se bo vršilo po nize označenem sporedu od 13., oziroma 14. do 17. junija t. l. Prijave za udeležbo sprejema podpisani odbor še do 8. junija t. l. Vožnja v

tretjem razredu bo stala 25 K, v drugem razredu pa 50 K. — V sredo, 14. junija po dohodu vlaka v Wildon ob šestih zjutraj bo zjutrek ter takoj potem odhod z vozom v Waldegga na posestvo viteza Plessinga, kjer bo ogledovanje velikanske reje prasičev (400 prasičev), izdelovanja sadnega šampanjca ter sirarne. Iz Waldegga se udeleženci vrnejo preko graščine Herbersdorf — kjer si ogledajo velikanske sadovnjake — nazaj v Wildon, kjer bo kosilo. Po kosilu odhod v Gradec. Tam si še isto popoldne ogledajo vzorno perutninarstvo deželnega zavoda v Feldhofu ter deželne kmetijske šole v Grottenhofu. Ogled mesta Gradca in prenočevanje. V četrtek, 15. junija odhod iz Gradca zjutraj ob šestih v Welsberg, kjer bo ogledovanje vzornega gospodarstva in reje pingavske govede pl. Dehneja. Ob 1/2. 12. uri odpotovanje v Bruck, kjer bo kosilo, in popoldne ob treh odhod v Admont. Tamkaj izletniki obiščejo samostanske kleti. V Admontu bo večerja in prenočevanje. V petek, 16. junija zjutraj ob petih odhod na štajersko deželno šolo za živinorejo in planinarstvo v Grabnerhofu ter ogledovanje vzornega planinarstva v Buchau. To ogledovanje se bo vršilo pod vodstvom tamošnjega vodje, znamenitega živinorejca dr. Schupplija. Kosilo v Admontu, potem odhod v Kaisersberg, kjer si izletniki ogledajo vzorno sirarno in živino nekaterih posestnikov. Po večerji odpotovanje v Judenburg, kjer bo prenočevanje. V soboto, 17. junija zjutraj z vozom odhod na planinsko živinorejske zadruge v Judenburgu, potem v Talleim in v Št. Lamprecht, kjer bo kosilo. V Št. Lamprehtu ogledovanje vzorne živinoreje tamošnjega benediktinskega samostana in posestnika Zedlacherja. Iz Št. Lamprehta odpotovanje zvečer ob sedmih čez Trbiž v Ljubljano. Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko. Ljubljana, 25. maja 1905.

Opomba uredn. — C. kr. kmet. družba za Kranjsko nam je poslala to naznanilo, katero radi priobčujemo, ker vidimo, kako se dela sistematično za napredek kmetijstva na Kranjskem. Pa pri nas?!

Odprti lekarni. — Jutri pop. bosta odprti v Gorici lekarni Gironcoli-Pontoni.

Javni ples priredijo fantje na Vogerskem dne 4. junija.

Odgovor na farsko nesramnost v „Slovenca“ in „Gorici“. — Hvalevredni poziv društva slovenskih časnikarjev in književnikov za nesrečnega g. Miklavca-Podravskega je pograbil farska zloba na skrajno nesramen način. Ne vedo nič, ali vkljub temu so privlekli ubogo rodbino Miklavčev na infamen način in svoje umazane predale. Namesto da bi priskočili na pomoč nesrečni rodbini, katere oče je tudi klerikalcem tlako delal, pa z infernalno zlobo lažejo in sumničijo — „liberalne“ založnike, in še posebe so se zakadili v mene.

Nasproti toliki farski zlobi torej moram na dan iz tistega zatišja, v katerem sem po svojih močeh podpiral nesrečno rodbino po geslu: „naj ne več levica, kar je dala desnica“. In mogel bi priobčiti do 50 pisem gosp. Miklavca, njegove žene ali celo iz njeznih otroških rok, v katerih me solznih oči zahvaljujejo kot... svojega največjega dobrotnika, ki sem jih nešteto krat rešil največje bede ter jim priskočil vselej na pomoč, ko je bila potreba največja. Ginljivo, da so i meni često solze porosile lice, mi pripovedujejo, kako se me vsak dan spominjajo v molitvah itd. itd. — In ko je bil g. Miklavc v Feldhofu, mi je sogrupa pisala, a jaz sem takoj poslal svojim močem primeren znesek. — Ko se je Miklavc vrnil domov (ta mesec!), mi je pisal, in jaz sem z obratom pošte nakazal 25 kron, ne morda honorarja, ampak podpore. — Kar se tiče honorarja, izjavljam tu, da mi za enak denar ne nedostaje prav dobrih prevodov, ki ne potrebujejo nikake korekture, ali jaz sem sprejemal od Miklavca kolikor je le bilo mogoče edino radi tega, da je ubogi mož kaj zaslužil. Ako je prejel n. pr. za prevod „Križarjev“ 520 kron, je to vendar več kot dovolj za našo slovensko mizerijo. — In plačal sem vse in še več! Kakor pa sem po svojih močeh podpiral ubogo rodbino, ko na račun honorarjev ni imela nič več dobiti, tako sem bil in sem še vedno tu za kako podporo v sili in potrebi. Da pa jaz ne morem po vsem vrhu vzdrževati množestvilne rodbine, to je umevno samo po sebi.

Farska zloba je s tem menda zadostno zavržena! — Ker je pa Miklavc prav veliki delal tudi za klerikalne založnike, vprašam tu javno „Slovenca“ in „Gorico“: Koliko ste poslali pa vi nesrečni rodbini, ko je bila v najhujših stiskah? Na dan s svotami!

Za mesec maj sem torej jaz že poslal svoj obulus. Ker je pa to za številno rodbino le majhna podpora, zato sem hvaležen društvu, ki je pričelo nabirati darove. Ne le založniki, ki se ne morejo preveč hvaliti z gmotnimi uspehi, marveč ves slovenski narod je dolžan, pomagati nesrečnemu Miklavcu in njegovi številni rodbini. Založnikov dolžnost pa je, da ne pozabijo na svojega marljivega sodelavca, ter priskočijo na pomoč, kedar se obrne rodbina do njih v sili in potrebi. Kar se tiče mene, naj bo farska golazen le tiha, ker ne potrebujem njenih opominov. Stori sem, kolikor sem mogel, ne da je kdo za to izvedel, in tako bo tudi v prihodnje. Ali da človek pima miru pred farsko zlobo niti v takem tihem delu usmiljenja, to je pač znak podivjanosti in brezvestnosti te črne svojati.

Tako, lumpje v farski koži, zdaj smo kvit. Na Vaše lopovščine ni mogoče dati odgovora razun z loparjem! Ako bi vedel, kdo je tisti lopov, ki tako delikatne okoliščine zlorablja v podle namene farske klike, bi mu dal še vse drugačen odgovor! Pika!

A. Gabršček.

Rogaški „Styria-vrelec“

zdravilna voda proti

želodčnim oteklinam in krčū, Zdravniško
„Bright“-ičnemu vnetju obistji, priporočeno!
kataru v požiralniku in jabolčniku,
želodčnemu in črevesnemu kataru,
kislej scalnej „dlathezi“,
sladkorni scalni driski,
izvrstni zaprtju,
zdravilni uspehi! jetrnim boleznim.

Vojna med Rusi in Japonci.

Vladivostoka eskadra.

Iz Šangaja so brzojavili 28. t. m., da je ruska vladivostoka eskadra odplula, ali kam, ni nič znano.

Poročilo na mandžurskem bojišču in nevtralnost Mongolije.

Petrogradski dopisnik lista „Times“ poroča: V zunanjem uradu sodijo, da stopijo v kratkem operacije v Mandžuriji v novo fazo, ker uderejo ruske čete v Mongolijo, da onemogočijo gibanje ob bokih, ki ga nameravajo Japonci iz enostran mandžurske meje. Diplomatična pogajanja v Peking, ki dopuste Linčevič tako prodiranje, ne da bi kršil nevtralnost, so pričela že pred tremi tedni. Namen Rusije, da hoče prodirati skozi Mongolijo, je napravil v petrogradskem diplomatičnem zboru velik utis.

Amerikanski parnik pogreznjen.

Eskadra Roždestvenskega je dne 21. t. m. na višini Formoze pogreznila velik ameriški parnik, čegar provenienca je bila neznan. Močstvo je bilo rešeno.

O gibanju ruskega brodograja.

Iz Londona 27. — „Standard“ poroča iz Šangaja: Taotai je na ruskem konzulatu protestiral proti navzočnosti ruskih ladij v Vusungu ter zahteval, da iste tekom 24 ur odplujejo. Ves dan so ruske ladije, ki so bile usidrane med fortom Vusing in Glokenboje, obkroževati v malih parnikih japonski uradniki in vojniki. Kitajska križarja „Leuci“ in „Lajung“ sta v bližini, pripravljena za boj. Ruska križarja „Rion“ in „Smolenski“ sta najete transportne parnike spremljala v ustje Vusunga. Častniki transportnih parnikov so izjavili, da se ruske vojne ladije v dobrem stanu. Poročila o bolezni Roždestvenskega so povsem pretirana.

Iz Saigona 27. — Več transportnih parnikov za premog, ki so se povrnil v serikaj, je prineslo vest, da je brodograja Roždestvenskega dne 24. t. m. dospelo na višino Šangaja ter da je nadaljevalo vožnjo v smeri proti korejski cesti.

Pohod generala Miščenka.

General Linevič je dne 25. t. m. brzojavil: En oddelk konjenišva pod poveljstvom generala Miščenka, obstoječ iz delov kavkaške brigade in zabajkalske kozaske divizije, je dne 17. t. m. odbil sovražnika v južni smeri ter se približal Sinhutunamu. Dne 18. t. m. se je posrečilo eskadronu, ki je tvoril sprednjo stražo oddelka, dospeti do te, ki vodi v Fakumen. Eskadron je zažgal eno zalogo matenjaja ter na daleč razdejal brzojav. Močne čete Hunguzov v tem okraju so bile deloma uničene deloma razpršene. Dne 19. t. m. je oddelk dospel po cesti, vodeči v Fakumen, do Sifadzi. Višine južno od Fakumena so bile zasedene od močnega japonskega oddelka, ki je bil oborožen s strojnimi puškami. Naš oddelk je napel Japonce, uničil dve stotniji je

ujel eno stotnijo z vsemi častniki, je dospel na levi breg reke Liaho ter razdejal pri Šifudzi en oddelk trena, ki je vozil riž, čaj, konserve in sadje. Rusi so razdejali brzojav, ujeli nekoliko Japoncev ter uplenili 100 konj. Nazaj grede so na cesti razkropili hunguško četo. Mi smo skupno ujeli 234 Japoncev, med temi 6 častnikov.

Razgovor z admiralom Avelanom.

Dopisnik pariškega lista „Le Journal“ je imel razgovor z admiralom Avelanom. Admiral je izjavil, da so vse govorice o bolezni admiral Roždestvenskega absolutno neresnične. Avelan je mnenja, da utegne priti kmalo do spopada med obema sovražnima flotama. Kje in kdaj? Tega ne more reči nikdo. Car je dal admiralu Roždestvenskemu neomejena pooblastila, a admiral drži vse svoje namere tajne. V tega voditelja brodograja se zamore imeti popolno zaupanje. On je podal sijajnih dokazov o svoji zmožnosti in svoji energiji s tem, da je floto intaktno dovel v vodovje skrajnega Vztoka.

Amerikanski parnik potopljen od Rusov.

Iz Tokija: Ministerstvo vojne mornarice je priobčilo podatke, da je v petek baltiška eskadra pri Formozi pogreznila neki ameriški parnik. Isti list poroča iz Washingtona, da utegne vsled tega navstati resen spor med Rusijo in severnimi Zveznimi državami. Predsednik Roosevelt je odredil preiskavo ter ukazal poslaniku v Petrogradu, naj pozve o stvari na admiraliteti. Ako se vest potrdi, da bo vlada zahtevala za parnik odškodnino. Parnik je baje angleški.

O pomorski bitki.

Poročila od nedelje se raznesla vest o veliki pomorski bitki v Korejski cesti. Sporočilo se je, da so bili Rusi poraženi, da so se 4 ruske ladije potopile, več drugih je poškodovanih, ter da se mora smatrati eskadro Roždestvenskega za uničeno. — Druga istočasna poročila trde, da so izgube na obeh straneh velike ter da se ne more govoriti o japonski zmagi. Značilno pa je, da z japonske strani ni bilo nikakih niti prebližnih podatkov — le poraz Rusov so hoteli razglasiti.

Poročila o bitki.

London 29. Reuterjev biró je poročal iz Tsingta: Glasom brzojavk iz kitajskih virov se bje v korejski cesti velika bitka.

London 29. List „Times“ poroča iz Tokija, da je pomorska bitka med Rusi in Japonci pričela v soboto popoldne med 2. in 3. uro.

London 29. „Morning Post“ poroča iz Šangaja: Brzojavka iz Pekinga pravi, da je bila baltiška eskadra pri otoku Tsushima poražena ter da je bežala proti severu. Štiri ruske ladije, včevši linijsko ladijo „Borodino“, so se pogreznile. Grmenje težkih topov je bilo slišati izven Vusunga. Sodijo, da se je ruska flota razdelila v tri eskadre, v svrhu, da pojde prva skozi korejsko cesto, druga skozi cesto Tsugaru in tretja skozi cesto La Peronse.

Tokio 29. (Uradno): Brodograja Roždestvenskega je deloma uničeno. Dvanajst vojnih ladij se je pogreznilo, oziroma je bilo ujetih. Dve transportni ladiji in dve torpedovki so se potopile.

Washington 29. (Reuterjev biró). Senatnemu oddelku je dospelo poročilo, da se je ruska linijska ladija potopila v korejski cesti. Rusko poslanstvo in japonsko odposlanstvo sta brez uradnih vesti o položaju.

Prvo poročilo od ruske strani.

Petrograd 30. Petrogradska brzojavna agentura javlja iz Šangaja dne 29. t. m. zvečer: Sem kaj je dospelo poročilo, da je potopljenih 7 japonskih vojnih ladij — med temi 2 oklopnici — in 4 ruske vojne ladije.

Poroča se celo, da se je potopila admiralska ladja „Knjaz Suvarov“ ter da je Roždestvenski umrl. Bil je ranjen. Nekaj ladij da se je zateklo v Šangaj, en križar je dospel v Vladivostok. Baje je bilo uničenih več ruskih ladij tudi na potu v Vladivostok. — Katastrofo je pripisati baje izdajstvu na ruski strani.

Razgled po svetu.

Bržavni zbor bo sklicen najbrže že sredi meseca junija. Češki dež. zbor bo zboroval do 7. jun.

Dvoboje. — Iz Budimpešte poročajo o dvoboju med poslancema Keglevich in dr. Hentz. Slednji je sunil Keglevicha v arce, da se je

zgrudil mrtev na tla. Vzrok dvoboju: zmerjanje v zbornici.

Dva vlaka, brzovlak in poštni, sta trčila drug ob drugega v Mestre v Benetiji. Trije osebe so ranjene.

Veliki požar v Trstu. — V modnem salonu Beatrice Bussi v II. nadstropju št. 2 v ulici sv. Nikolaja v Trstu je zgorelo raznih rečij v vrednosti 100.000 K. Uničene so 3 sobe.

Odirgal se je vlak včeraj okoli 2.20 v jutro, in sicer v laškem Vidmu. Vlak je šel 58 polno naloženih vozov. Vlak je tekkel nazaj proti Krmini, in sicer s hitrostjo 40 km na uro pri Krmini, poprej s hitrostjo 60. Ker pa proga med Gorico in Krmino visi, se je vstavil vlak blizu Koprive. K sreči se ni zgodila nikaka nesreča.

Kaznovani katehet. — Pred sodnikom dr. de Pers v III. okraju na Dunaju je stal 25. t. m. katehet Rudolf Hager, obtožen, da je pretepal 9letnega učenca Ivana Kopfa. Nabil ga je tako, da mu je podplula kri ter je dobil otrok otekline; mati sama je trdila, da otrok 8 dni ni mogel sedeti. Katehet se je opravičeval, da je bil učenec v njegovi uri nepazljiv ter da ga je moral tako kaznovati, ker drugače izgubi ugled v šoli. Obsojen je bil samo na 20 K ali 24 ur zapora. — Pustite male k meni! (Dostavek kaplana: da jih nabijem.)

Veroizpovedanja na svetu. — Neka nova statistika šteje na svetu 1.563.446.000 ljudi. Od teh je kristjanov 558.862.000 in sicer rimskih katolikov 272.638.000, protestantov 166.066.500, grških katolikov 120.157.000. Nekristjanov je pa 1.004.584.000 in sicer zidov 11.222.000, mohamedancev 216.630.000, paganov 776.732.000, budistov 137.935.000, hindov 209.659.000, vernikov Konfucija in taoistov 291.816.000, animistov fetišistov 157.069.500, šintoistov (na Japonskem) 24.900.000. Privržencev drugih veroizpovedanj je še 15.352.500.

Zagonetna smrt. — Na dvorišču nemške hranilnice v Celju so našli z zlomljenim hrbtom lepo 19letno Gizo Meier, hčerko vdove železniškega uradnika. Deklica je šla z doma, češ, da gre na trg. Deklica, ki je bila nevesta, ni hotela ničesar povedati, kako se je nesreča zgodila, temveč le odgovarjala na vsa vprašanja, naj jo puste spati. Najbrže je skočila skozi okno na dvorišče. Pol ure pozneje je umrla.

„Prvi kupec dobi šivalni stroj“. — V nekem mestecu na Vestfalskem so imeli odpreti novo trgovino. Trgovca je naznanil, da prvi kupec dobi šivalni stroj. Seveda se je nabrala velika množica ter nestrpno čakala otvoritve. Kar se prikaže malo minut pred otvoritvijo med množico neki človek, oblečen gosposko, gologlav, s ključem v roki. Rekel je, da se takoj odprva — in množica je mislila, da je človek kak uslužbenec v novi trgovini. Ko se je privil do vrat, so se odprla, in on je stopil prvi v prodajalno ter tako dobil obljubljeni šivalni stroj.

Poslanica

Gosp. profesorju Rajku Čučku

v Gorici.

Kar dve poslanici v „Gorici“ ste že naslovili na moje ime. Na prvo sem molčal, ker ste mi vzbudili le čustvo pomilovanja do svojega nekdanjega profesorja. Vaša druga poslanica pa vendarle izziva nekoliko zavrnitve. Zato evo me!

Najpoprej moram konstatovati neko dejstvo. Ne morda radi tega, ker ne bi odobral, kar je pisala „Soča“ o Vas, marveč edino v namen, da morda razumete vso veličino svoje nizkosti, moram izjaviti, da nisem napisal jaz niti ene onih notic, ki so tako hudo razburile Vaše živce. — V soboto 13. t. m. sem odpotoval na shod slovanskih častnikarjev. Ko sem se vrnil, sem čital v „Soči“ od srede 17. t. m. odgovor na Vašo poslanico prejšnjega dne v „Gorici“. Šele na to sem si dal predložiti „Gorico“, v kateri sem čital Vaše ljubeznivosti... kramarčku Gabrščku, ki naj prodaja peresca. Čustvo resničnega pomilovanja ste zbudili v srcu svojega bivšega učenca, po jedni strani za Vas, kiste se tako... nizko spozabili, še bolj pa za našo mladino, ki je izročena možem s tako rizmerno omejenim obzorjem. Molčal in potrpe sem. — Tudi Vaš popravek z odgovorom sem čital že zložen v tiskarni.

Iz tega snega dejstva vidite, kako grdo ste se vrezali, ko ste po pristno klerikalnem vzorcu udarili po moji osebi, namesto da bi se opravičili pred javnostjo proti temu, kar je pisala — „Soča“.

Odklanjanje torej sleherni zaslugi za notice v „Soči“ proti Vam, vprašam: Kako pridem jaz do vseh impertinenc, ki jih pošiljate na moj naslov v klerikalnem trobilu? Kaj samo radi tega, ker sem med raznimi podjetji (kramarčka včevši) tudi lastnik in založnik „Soče“?

Na takšni bolezni je zbolel pred leti tudi Vaš kolega prof. Šantel. — Jaz sem bil

na počitnicah v hribih, a med tem je prinesh „Soča“ o njem članek, kateri sem jaz pa z neje čital nego prof. Šantel sam. Ne rečem, da bi „Soča“ ne bila objavila istega članka, ako bi bil jaz v Gorici, toda dejstvo je, da je prišel v „Sočo“ iz drugega peresa. In radi tega članka je napovedal prof. Šantel smrtno sovraštvo. — meni. Obdelaval me je že na vse možne načine; celo na obnem zboru Čitalnice je bil spustil strupeno govoranco na moj naslov; radi tega sovraštva prof. Šantel tudi ni pričel potrebnih pogajanj zaradi stanovanja v „Trgovskem domu“, ker bi moral priti v dotiko — menoj; — to bedasto sovraštvo je tako strupeno, da slavni profesor Šantel koraka vsak dan mimo slovenske kavarne v lasko, kjer Slovence lahko vsakdo žali in zmerja, edino zato, ker bi v slovenski kavarni videl — mene! Vidite, tako za naju oba ni prostora niti v nebesih, kajti če jaz kandidujem tje kaj, bo moral vrli katoliški profesor v pekel! — Na tej poti ste tudi Vi, gosp. profesor Čuček!

Ako ste se čutili zaljenega po noticah v „Soči“, je bila edina Vaša naloga ta, da ste poslali uredništvu popravek. Ni bilo treba niti poseči po § 19., katerega ne poznate, marveč pošteno in točno Vaše pojasnilo bi uredništvu zadoščalo, da bi Vam dalo zadoščanje, ako ste ga vredni; ako in kolikor ste krivi, to bi „Soča“ seveda grajala. Toda ne, Vi ste se zatekli h „Gorici“ ter po pristni klerikalni maniri začeli udrihati po — moji osebi ter smešiti, opravljati in natokevat tudi moja obsežna podjetja!

In proti takemu ravnanju c. kr. profesorja najodločneje protestujem. — Kakošno mnenje imate Vi o meni, to me prav nič ne zanima. Ako je največji slovenski obrtni davkoplačevalec v deželi, v Gorici volilec I. razreda vsled davka od obsežne obrti, — za Vas le „kramarček“, to mene tudi nič ne vznemirja. Ukusi so pač različni! In ako Vi menite, da sem med vsemi Vašimi učenci jaz... najnižje padel, dasi brbljate kakor stara klepetulja z izposojenimi klerikalnimi otročarijami, kako da jaz „stanujem in živim grofovski, ustanavljam „sijajna“ podjetja ter se vozim v avtomobilu (— kdor se ne smeje, plača groš za bodoči Čučkov avtomobil —), tedaj mi je vse to le dokaz, kako revne pojme ima profesor slovenščine in slovenske književnosti o velikem ako ne največjem književnem zavodu in njega pomenu za kulturni razvoj slovenskega naroda. Kaj naj pričakujemo od slovenske mladosti na nemški gimnaziji, ako je edini predmet, ki naj bi bi jo usposobil za narodno delo, v rokah takega človeka?! — Le potražite se, gospod profesor, skušal bom popraviti, kar sem se zamudil, da ne ostanem kramarček s peresci za pultom, marv č da izvršim še lepih načrtov, katere bo omenjal vsak vesten učitelj naše književne in kulturne zgodovine. To Vam omenjam brez sence kake „domišljavosti“ v duši, kajti kdor hoče resno delati, mora znati svoje delo tudi ceniti. Klerikalno bevskanje, kateremu se pridružil tudi Vi, me prav nič ne moti. Ob zatonu svojega življenja bom imel hladno zavest, da med vsemi tistimi biserji, katerim delate prav narodne komplimente, nisem „tako strašno nizko padel“, da bi ne bil skušal z vsemi silami izpolniti naloge, ki mi jo narekujejo srce in razum, težeča za svobodo, omiko in napredkom slovenskega naroda. Da sem v izvrševanju te svoje naloge klerikalcem hudo v zlodcu, to je gotovo, no to me le zabava in vspodbuja k vstrajnosti.

Odsev klerikalne zlobe je tudi Vaše vprašanje: na čegave stroške... se jaz mastim in... vozim v avtomobilu. (Morda ga res še kupim, da poči kakemu klerikalčku žolč!)

Gospod profesor! Kar sem, to sem postal sam s svojim delom, s svojimi duševnim in gmotnim kapitalom. Ako sem si torej znal sam ustvariti položaj, kateri mi tako zlodušno zavirate, ako me vsa klerikalna zloba ni ugonobila, tedaj je to pač najboljši dokaz, da nisem med tisoči Vaših učencev „najnižje padel.“ Protestujem pa, da se osmeljujete pisati Vi na tako impertinenten način o mojih zasebnih, vskozi solidnih podjetjih. Vi pa, slovenski profesor, le kupujte še dalje pri ptujcih, saj domačinu ne privoščite poštenega služka za pošten denar. „Mastiti se in živeti grofovski“ smejo brez očitanja le ptujci na naših tleh, Slovenci pa bi morali ostati be-rati, ako kočemo, da nas ne bodo vlatili celo po časopisih taki le velik rodoljubi, kakoršen ste Vi, gospod profesor Rajko Čuček!

In s tem zaključujem z Vami.

A. Gabršček.

Afera bomb v Trstu

pred dunajsko poroto.

(Konec.)

Na kratko smo že omenili, da sta vojaška izvedenca dala svoje mnenje glede razstreljiv. Dve imeni prahov, s katerimi so imeli nabasati bombe, je Suban povedal, tretjega pa se ni več spominjal. Izvedenca sta rekla, da se take prahove kupi lahko v vsaki mirodilnici. Dva praha sta bila bela, tretji črn; tega slednjega je Suban vrzel proč. Luknje v pistonih so bile prirejene tako, da če pade na tla, udari najmanj ob 3 pistone. Zadostuje pa, da udari le ob en piston, pa eksplodira bomba. Orsinijeve bombe se imenujejo zato, ker je Felice Orsini l. 1858. s tako bombo izvršil atentat proti Napoleonu III. — Med drugim, kar smo že poročali, je bila prečitana tudi izjava 10 letnega dečka Avg. Depierija, ki je po Subanovem nalogu razdeljeval letake med ljudstvo. Prečitali so tudi zapisnik policije, po katerem je bil l. 1904. dne 2. jun. aretovan na Korsu v bližini Rovisove lekarne neki deček, ki je razdal irredentistične proglase.

Prečitane so bile razne listine. Med temi tudi par člankov listov „Corriere della Sera“, „Giornale d'Italia“ in „La Tribuna“; resolucija, vsprejeta v seji mestne delegacije tržaške dne 19. julija l. 1904., to je kmalu pa najdenju bomb. Bil je prečitani tudi policijski zapisnik, v katerem so obširno opisane vse politične demonstracije zadnjih let, posebej one, ki so se vršile v Trstu, in sploh vse politične demonstracije v „italijanskih“ provincijah Avstrije. — Obširno je v tem zapisniku poročilo o slavnostih in demonstracijah, ki so se vršile v Vidmu leta 1903. Ene teh demonstracij da se je udeležil tudi obtoženec Salatei. Zastopnik državnega pravdnštva je rekel: „No, torej tudi Salatei, ki sedaj pred nami igra ulogo „neumnega Avgustina“, se je udeležil te demonstracije“. Na to opazko je Salatei vstal in rekel: „Slavni sodni dvor „Augustina“ ni bilo pri tej demonstraciji!“ V istem zapisniku policije so imenovana vsa irredentistična društva, med temi je kakor tako označeno tudi društvo „Dante Alighieri“. V zapisniku je imenik irredentističnih publikacij (knjige, brošure in časopisi.)

Drugi policijski zapisnik podaja dobesedno pravila društva „Federazione pro Trento e Trieste“; poročilo o irredentističnem kongresu v Vidmu l. 1903.; proglas Ricciotti Garibaldija, izdan meseca aprila l. 1904. in neko pismo italijanskega državnega posl. E. Ferrija, ki obsoja irredentizem. Tu je odv. dr. Elbogen, branitelj obtoženca Subana, omenil: „Zdi se mi, da je gospod Garibaldi prili mnogo vode svojemu vinu, kajti čital sem v nekem listu od dne 14. maja t. l., da je Ricciotti Garibaldi čestital grofu Goluchowskemu na sestanku tega poslednjega s Tittonijem v Benetkah.“

Po prečitaniu raznih zapisnikov je naznanil porotnik Andrej Gisshammer, da je dobil anonimno pretilno pismo. To pismo je izročil predsedniku s prošnjo, da dá isto prečitati. Pismo se glasi: Gospod Andrej Gisshammer, porotnik v razpravi o bombah pri deželni sodniji, Alserstrasse. Zdi se, da vidite

veliko antipatijo do obtožencev. Daje se vam na znanje, da če bi bil obsojen le en sam obtoženec, in tudi le na en sam dan zapora, ste Vi izgubljeni. Obsodba je že izrečena“. — Dr. Breitner je rekel, da to ni nič drugega nego otročarija. Še več, infamno lopovstvo, izvršeno z namenom, da bi škodovalo obtožencem, in ni izvršeno od prijateljev obtožencev. Sodni dvor je na to sklenil, da se ima vršiti razprava tajno, na kar se je takoj dvorana izpraznila. Dr. Neuda je potem predlagal v imenu vseh braniteljev, da naj se razprava odgodi, rekoč: Ker se glasom zakona ne smejo posvetovati porotniki ves čas, dokler traje razprava, z nikomur, izvzemši njihove kolege, o stvari razprave, in ker je lopovska roka prekršila to zakonsko odredbo, zraven pa vpoštevaje, da ima za nas velik pomen dejstvo, da je morda to pismo napravilo kak utis na porotnike, čutimo branitelji dolžnost predlagati, da se razprava odgodi. Zastopnik drž. pravdnštva se je izrekel proti temu, sicer pa naj se prepusti porotnikom samim, da izrečejo svoje mnenje o tem. Na to je porotnik Gisshammer izjavil v svojem in v imenu svojih tovarišev, da pismo ni napravilo na porotnike nikakega utisa ter da bodo sledili nadalje vestno razpravi, in da izrečejo pravorek po svoji vesti.

Prečitana so bila porotnikom vprašanja, ki se tičejo zločinov: veleizdajstva, hranjenja razstreljivih snovij, ščuvanja na ustajo itd. Branitelji so predlagali nekatera event. vprašanja, katerim pa se je protivil zastopnik drž. pravdnštva.

Prečitala se je izpoved Subanove sestre, podana v privatnem razgovoru preiskovalnemu sodniku, da je njen brat vrzel neki prašek v stranišče. Predsedniku je došlo neko pismo od nekega člana društva „Federazione italiana pro Trento e Trieste“, češ, da to društvo ni revolucionarno ne irredentistično, marveč ima le namen gojiti narodni čut.

Porotnikom je stavljenih 19 vprašanj. Zastopnik drž. pravdnštva je govoril za to, da na taki razpravi ne moremo povedati vsega, kar bi rad. Mora pa se govoriti o politiki. Prosi porotnike, naj jemljejo te okoliščnosti v poštev ter se zadovolje tudi s čitanjem med vrstami. Opisal je zgodovino irredentizma od l. 1866. Omenjal je, da so se tudi na karavanski železnici izvršili že 3 atentati. Storili so najbrže irredentovci, ker železnica se gradi tudi v vojaško-strategične svrhe.

Obsojeni so: Suban 6 mesecev težke ječe s postom vsak mesec; Depaul 9 mesecev težke ječe s postom vsak mesec; Salatei 100 K globo; Cozzi je oproščen.

Ruski pisatelji v nemščini.

Grof Lev. Tolstoj.

1. Die Kosaken.
2. Sewastopol.
3. Zwei Husaren. Erzählungen eines Markörs.
4. Geld.
5. Der Tod. — Drei Todesarten. — Der Tod des Ivan Ilitsch. — Der Leinwandmesser.
6. Albert. — Luzern. — Die Dekabristen.
7. Soldatengeschichten aus dem Kaukasus.
8. Folikuschka.
9. Unsere Armen und Elenden.
10. Die Kreutzer Sonate.
11. Herr und Knecht.

12. Die Auferstehung der Hölle.
13. Ueber Gott und Christentum. (Gedanken über Gott. — Leben und Lehre Jesu. — Wie soll man das Evangelium lesen und worin besteht sein Wesen?)
14. Die sexuelle Frage.
15. Jermak und andere Geschichten.
16. Ivan der Dummkopf.
17. Die Sklaverei unserer Zeit.
18. Grausame Genüsse.
19. Meine ersten Erinnerungen.
20. Christentum und Vaterlandsliebe.
21. Leben und Tod.
22. Stadt- und Landleben.
23. Was ist die Kunst?

Maksim Gorki.

1. Tschelkasch. — Bolesy — Lied vom Falken.
2. Blaue Funken. — Grossvater Archipp u. Ljanka.
3. Kain und Artem. — Jemeljan-Pilay.
4. Ehemalige Leute.
5. Das Opfer der Langweile. — Die Sonne der Kerkerlinge. — Der rote Waska.
6. Freunde. — In der Steppe u. a.
7. Malwa.
8. Sasubrina. — Ausfahrt — Das Lied vom Sturmvolgel. — Einmal im Herbst. — Die Holzflösser.
9. Warena Klessow.
10. Der Landstreicher.
11. Ein Verbrechen.
12. Konowalow.
13. Der rote Waska.
14. Das Ehepaar Orlow.

Anton Čehov.

1. Sünde und andere Geschichten.
2. Ein Glücklicher und andere Gesch.
3. Eine gottgefällige Anstalt.
4. Eine Kunstliebende Frau und andere Geschichten.

Vsevolod Garšin.

1. Die Bären. (ilustrovano).
2. Ein kleines Gespräch und andere Novellen.

N. M. Karamzin.

1. Paris in der Revolution.
2. Reisebriefe aus Deutschland.

Grof V. A. Sologub.

1. Die Pflgetochter.
2. Vornehme Welt.

Knez V. V. Meščerski.

Polja Skuratov.

K. P. Masalski.

Zwei Leutnants.

Maksim Bělinski.

Die Stadt der Toten und andere Erzählungen.

F. M. Dostojevski.

Herr Prochartschin. Aufzeichnungen eines Unbekannten.

F. M. Rešetnikov.

Die Podlipowzi.

N. V. Kukolnik.

Sergeant Ivanov.

N. A. Lejkin.

Lustige Kaufmannsgeschichten.

A. Marlinski.

Erzählungen.

Novo izdanje. Izvirna cena 1 marko (K 120). — prodaja

le po 90 vin.

Slovanska knjigarna

A. GABRŠČEK v Gorici.

Čedno meblirana

soba

separaten vhod

I. nadstr. s hrano.

Naslov pové upravnistvo.

Gostilna

v lepem kraju, obkoljena z gozdom, ob drž. cesti med Gorico in Tolminom. Hiša ima dva parterja, je 27 m dolga in 12 m široka, 14 sob, kuhinja, klet, veliki hlevi; v bližini je poslopje s 4 prostori. Vse je trdno zidano in v dobrem stanu. Hiša je na samem in priprava za letovišče ter

se prodaja

radi družinskih razmer za 8000 gld.; plačati je takoj polovico, druga polovica se obrestuje po 5%. Fotografijo hiše se pošlje na zahtevo. Ponudba sprejema **Anton Šila**, posestnik v Podselu štev. 5 pošta Volče na Primorskem. Hiša je pripravna tudi za tovarno ker je v bližini dovolj vodne gonilne sile. Gozd in sadni vrt, obsežen 4 orale, daje dovolj krme za 2 govedni.

Gorica • Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj«-pivo.

Išče se

učenca

za knjigarno in trgovino z muzikalijami in umetninami.

Ponudbe na:

Goriška Tiskarna A. Gabršček.

Vse občuduje

nizke cene izpostavljenega blaga

v trgovini

J. MEDVED — Gorica

Corso Giuseppe Verdi štev. 38.

40 kron

stane:

- 1 čedna volnena obleka
- 1 bela srajca s svilenimi prsi
- 3 spodnjih hlač
- 1 klobuk iz lodna
- 6 nogavic
- 6 žepnih robcev
- 1 satenast pas
- 1 dežnik
- 6 ovratnikov
- 1 kravata
- 1 par rokavic
- 1 ogledalo.

Rimske toplice

v Trziču (Monfalcone) na Primorskem

se odprejo slavnemu občinstvu

s 1. junijem 1905.

! Najugodnejši pogoji !

za zavarovanje.

EDINA

zavarovalna družba
ki ima
slovenskega

Prva češka splošna delniška
družba za zavarovanje na življenje
popolnoma vplačana delniška glavica K 2.000.000.

glavnega

zastopnika v Trstu

Zavaruje na življenje in na dohodke — na vse načine po zelo nizkih postavkah

Natančnejša pojasnila daja

glavno zastopstvo za slovenske dežele

v Trstu, ulica Torre Bianca št. 21 I. nadstropje

in njegova okrajna zastopstva v vseh mestih in v večjih krajih.

JAKOB ŠULIGOJ

urav
c. kr. železnice

v Gorici
Gosposka ul. 2.

Andrej Fajt
pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.

filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča goriške plnce, potlice itd.

Karol Praščík,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogoobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Ako hočete zares

kupiti, vedno solidno in lepo blago po primerno nizkih cenah in se ne pustiti samo radi nizkih cen slepiti, Vam morem s prepričanjem zagotoviti, da se blagovolite obrniti zaupno, v Vašo popolno zadovoljnost, ob vsaki potrebi do domače tvrde

J. ZORNIK — Gorica

sedaj Gosposka ulica št. 10.

ki nudi največjo zalogo vedno zadnjih novosti krasnih okraskov za obleke, perila in ovratnice za gospode, solničnikov, dežnikov, svil, modercev, predpasnikov, pasov itd.

— Zaloga vseh potrebščin za g. šivilje in krojače. —

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

V svojem „Trgovskem Domu.“

TELEFON ŠT. 80.

Hranilna vloga obrestuje po 4%, večje, stalno naložene najmanj na jedno leto, po dogovoru Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez iz gube obresti. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Pasojila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. decembra 1904:

Delež: a) podpisani	K 1.058.400
b) vplačani	319.681
Dana posojila	1.90.302
Vloge	1.991.340

Anton Ivanov Pečenko — Gorica

TEKALIŠČE JOSIPA VERDIJA št. 20.

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zehlevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

tovarna G. Auerjevih dedišcev v Ljubljani in plaenjskega piva „prazdnoj“ iz sloveče češke „Mešanske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja le na debelo od 100 kg naprej.

Cene zmerna. Postrežba poštna in točna.

A. vd. Berini — Gorica

Šolska ulica št. 12

velika zaloga oljkega olja

prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.
Prodaja na drobno: K — 64, —72, —80, —88, —96, 1-12, 1-20, 1-36, 1-44, 1-60, 1-80, 2

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerna.

„Narodni kolek“

koleke, poštne znamke in vse

poštne vrednostnice prodaja

knjigarna

A. Gabršček.

Varstvena znamka.

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“.

Ovo je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pore izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Auszig n. E. — Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju

Dobiva se povsod!

— Zastopnik: Umberto Bozzini — Gorica, Stolna ulica št. 9. —